

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ГНУЧКИХ МЕТОДІВ У СУЧАСНОМУ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩІ

¹Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті розглянуто ключові аспекти використання гнучких підходів до управління бізнес-процесами. Проаналізовано основні принципи гнучких методологій, зокрема орієнтацію на клієнта, адаптивність до змін, ітеративний підхід, децентралізацію прийняття рішень, прозорість процесів та ефективну комунікацію. Окреслено переваги гнучких методів, які включають скорочення термінів виконання завдань, підвищення якості роботи, зменшення витрат і можливість їх застосування у різних галузях.

Також висвітлено виклики впровадження гнучких методів, серед яких потреба у зміні організаційної культури, опір змінам з боку персоналу та високі вимоги до кваліфікації співробітників. Встановлено, що гнучкі методи є ефективним інструментом для адаптації підприємств до змінних умов ринку, що робить їх важливим об'єктом для подальших наукових досліджень і практичного застосування.

Ключові слова: бізнес-середовище, гнучкі підходи, управління, команда, бізнес-процеси, адаптивність, проєкт.

Abstract

The article discusses the key aspects of using agile approaches to business process management. The basic principles of agile methodologies are analysed, including customer focus, adaptability to change, iterative approach, decentralisation of decision-making, process transparency and effective communication. The advantages of agile methods are outlined, which include shorter lead times, improved quality of work, reduced costs, and the possibility of their application in various industries.

The article also highlights the challenges of implementing flexible methods, including the need to change the organisational culture, resistance to change on the part of staff and high requirements for employee qualifications. It is established that agile methods are an effective tool for adapting enterprises to changing market conditions, which makes them an important object for further research and practical application.

Keywords: business environment, flexible approaches, management, team, business processes, adaptability, project.

Вступ

Сучасне бізнес-середовище характеризується високою динамікою, невизначеністю та складністю. У цих умовах традиційні підходи до управління, що базуються на жорсткому плануванні та централізованому прийнятті рішень, часто виявляються недостатньо ефективними. Для забезпечення адаптивності, швидкості реакції на зміни та підтримки конкурентоспроможності підприємств дедалі частіше використовуються гнучкі методи управління бізнес-процесами.

Тема гнучких методів управління активно досліджується як у світовій, так і в українській науковій спільноті. Серед науковців, що приділяють увагу цій проблематиці, слід виділити роботи Дж. Сазерленда, С. Окермана, Ю. Кона [1, 2] та ін. Вагомий внесок у розвиток даного питання внесли також вітчизняні вчені, такі як М. Равлюк, Й. Ситник [3]. У працях зазначених вчених аналізується вплив інноваційних методів управління, зокрема Agile-технологій на підвищення ефективності роботи підприємств, досліджуються питання диджиталізації та її інтеграції в управлінські процеси, у тому числі із застосуванням гнучких методів.

Незважаючи на активний інтерес до питання впровадження гнучких методів в управління бізнес-процесами, питання пошуку нових форм застосування гнучких методологій в управлінні бізнес-процесами сучасних підприємств все ще потребують вдосконалення і розвитку.

Результати досліджень

Гнучкі методи, або agile-підходи, передбачають принципово новий підхід до організації роботи, орієнтуючись на колективну участь у процесах, адаптивність до змін, швидку реалізацію задач і фокус

на результатах. Вони базуються на принципах, викладених у Agile Manifesto, який акцентує увагу на чотирьох ключових цінностях:

1. Люди та їх взаємодія важливіші за процеси і інструменти.
2. Робочий продукт цінніший за документацію.
3. Співпраця з клієнтами важливіша за договірні зобов'язання.
4. Готовність до змін має пріоритет перед початковим планом дій [4].

Особливості застосування гнучких методів у сучасному бізнес-середовищі можна розглянути за кількома ключовими аспектами:

1. Орієнтація на клієнта. Гнучкі методи роблять акцент на глибокому розумінні потреб клієнта і забезпеченні максимальної цінності для нього. Постійний зворотний зв'язок з клієнтом дає змогу оперативно коригувати продукт або послугу, відповідаючи на зміни попиту чи ринкової кон'юнктури.

2. Адаптивність до змін. На відміну від традиційних методів, які ґрунтуються на детальному довгостроковому плануванні, гнучкі підходи дозволяють ефективно реагувати на зміну умов у процесі виконання завдань. Наприклад, у Scrum кожен новий спринт може мати оновлені пріоритети залежно від поточних потреб клієнта чи ситуації на ринку [5].

3. Ітеративний підхід до виконання завдань. Гнучкі методології передбачають розбиття проекту на невеликі цикли (ітерації), кожна з яких завершується створенням конкретного продукту або досягненням певного результату. Це дозволяє оцінити проміжні результати, вчасно виявити проблеми та скоригувати подальші дії.

4. Децентралізація прийняття рішень. У гнучких командах відповідальність за прийняття рішень розподіляється між усіма учасниками. Це сприяє залученню співробітників до процесу управління, підвищенню мотивації та розвитку командної взаємодії.

5. Прозорість та комунікація. Гнучкі методи управління передбачають високу прозорість процесів. Інструменти, такі як Kanban-дошки, щоденні stand-up зустрічі або ретроспективи, дозволяють командам бути в курсі виконання завдань і ефективно координувати свої дії.

6. Зменшення витрат та підвищення ефективності. Завдяки зосередженню на ключових пріоритетах і мінімізації ресурсів, що витрачаються на зайві етапи або неактуальні завдання, гнучкі методи забезпечують більш раціональне використання фінансових і людських ресурсів [6].

7. Різноманітність сфер застосування. Хоча гнучкі методи спочатку розроблялися для IT-сфери, вони успішно інтегруються в різні галузі: виробництво, логістику, освіту, охорону здоров'я, фінанси тощо. У кожній сфері вони адаптуються до специфічних умов і завдань, забезпечуючи ефективне управління процесами.

8. Використання цифрових технологій. Гнучкі методи ефективно поєднуються із сучасними цифровими інструментами: системами управління проектами (Trello, Jira), хмарними сервісами, аналітичними платформами. Це дозволяє забезпечити гнучкість процесів навіть у великих і розподілених командах [7].

Незважаючи на значні переваги, застосування гнучких підходів пов'язане з певними особливостями та проблемами. Так, найголовнішою з них є необхідність перебудови організаційної культури, що вимагає певного часу та фінансових витрат. По-друге, використання гнучких підходів можливе лише для колективів з високим рівнем кваліфікації працівників. Також, при впровадженні нових методів організації роботи можливий опір змінам з боку керівництва чи персоналу і ризик втрати контролю при неправильному впровадженні.

Незважаючи на вказані проблеми, гнучкі методи управління є ефективним інструментом для сучасних підприємств, здатним забезпечити їхню конкурентоспроможність та адаптивність до змін. Проте їх впровадження вимагає глибокого розуміння принципів та методів роботи, а також готовності організації до змін.

Висновки

Таким чином, гнучкі методи управління бізнес-процесами є сучасним і перспективним інструментом, що дозволяє підприємствам ефективно працювати в умовах динамічного середовища. Вони забезпечують баланс між стабільністю та адаптивністю, що є ключовою умовою для успішного розвитку організації. Перспективним напрямом подальших наукових досліджень у даному напрямку є комбінування гнучких та традиційних методів управління. Потреба у такому підході обумовлена тим, що у деяких випадках повний перехід на гнучкі методи може бути неможливим або недоцільним. З

огляду на це перспективним є дослідження змішаних підходів, які поєднують елементи традиційних і гнучких методів та оцінювання їх впливу на ефективність роботи організацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Сазерленд Дж. Scrum. Навчись робити вдвічі більше за менший час.: К., Клуб сімейного дозвілля. – 2022 р. – 280 с.
2. Окерман С., Рейндл С. Е-book: Опанування професійного SCRUM".:Харків: Вид-во Фабула, 2023. – 224 с.
3. Равлюк М., Ситник Й. Оптимізація agile: синергія Scrum і Kanban у розробці та підтримці програмного продукту. Економіка та суспільство. Вип. 63, 2024 р. URL: https://www.researchgate.net/publication/382226940_Optimizacia_agile_sinergia_scrum_i_kanban_u_rozrobci_ta_pidtrimci_programnogo_produktu (дата звернення: 10.11.2024)
4. Agile Product Management with Scrum : Creating Products that Customers Love [Текст]. – New Jersey, United States : Addison-Wesley Educational Publishers Inc, 2016. – 160 p.
5. Brilliant Agile Project Management: A Practical Guide to Using Agile, Scrum and Kanban [Текст]. – London, UK : Pearson, 2015. – 187 с.
6. Аппелло. Ю. Менеджмент 3.0. Agile-менеджмент. Лідерство та управління командами [Текст] / пер. з англ. Г. Якубовська. – Харків : Вид-во «Ранок» : Фабула, 2019. – 464 с.
7. Кон. М. Оцінювання і планування в Agile [Текст] / пер. з англ. Г. Яновська. – Харків : Вид-во «Ранок» : Фабула, 2019. – 356 с.

Кец Дмитро Олександрович- студент групи MBA-23м, факультет менеджменту та інформаційної безпеки. Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: kets@outlook.com

Науковий керівник:

Шварц Ірина Володимирівна - кандидат економічних наук, доцент Вінницького національного технічного університету, Вінниця, e-mail: shvarz@vntu.edu.ua

Kets Dmitriy Alexandrovich - student of group MBA-23B, Faculty of Management and Information Security. Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: kets@outlook.com

Supervisor:

Shvarts Irina Volodimirivna - PhD in Economics, Associate Professor of Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: shvarz@vntu.edu.ua